

Rubriek "Opsporing en politie"

Fijnaut, C.J.C.F.

Published in:

Panopticon: Tijdschrift voor Strafrecht, Criminologie en Forensisch Welzijnswerk

Publication date:

1985

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Fijnaut, C. J. C. F. (1985). Rubriek "Opsporing en politie". *Panopticon: Tijdschrift voor Strafrecht, Criminologie en Forensisch Welzijnswerk*, 6(1), 65-68.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

I. Opsporing en Politie

1. NIEUWE PUBLIKATIES

In eigen land zijn er recentelijk geen boeken etc. gepubliceerd die enkel de politieproblematiek betreffen. Wel kan melding worden gemaakt van het boek van K. MAES, J. MAERTENS, F. CARLIER en B. DE RUYVER, *De witte cirkel; het drugbeleid in Vlaanderen* (Antwerpen, van Loghum Slaterus, 1984). Hierin vindt F. CARLIER nl. een heel hoofdstuk aan *De opsporing en de bestrijding van het drugprobleem door het politie-apparaat* (blz. 91-135). Verder kan deze keer worden gewezen op enkele nieuwe interessante publikaties in de omliggende landen.

In een tijd waar de preventie-gedachte het zo goed doet, mag allereerst worden gewezen op het rapport van A. ROËLL en P.J. LINCENS, *Goed Gemerkt: een nieuwe manier van inbraakpreventie?* (W.O.D.C., Ministerie van Justitie, 1984, nr. 51), waarin verslag wordt uitgebracht over het (geringe) effect van de actie *Goed Gemerkt*, een verbeterde versie van de Amerikaanse *Operation Identification*, in Deventer en omstreken. En waar ook het slachtoffer tegenwoordig zoveel belangstelling geniet, mag aansluitend melding worden gemaakt van het rapport van C.H.D. STEINMETZ en H.G. VAN ANDEL, *Mishandeling en hulpverlening* (W.O.D.C., Ministerie van Justitie, 1984, nr. 49), waarin met name wordt besproken hoe de politie in een bepaalde buurt van Rotterdam reageert op aangiften van mishandeling.

Niet minder belangrijk is themanummer 2 van het Informatiebulletin van het Politie-studiecentrum te Warnsveld, *De politieambtenaar en het lidmaatschap van de CP*, waarin de inleidingen en discussies over de betrokkenheid van politiemensen bij extreme (rechtse) politieke partijen, i.c. de Centrumpartij, zijn gebundeld, die plaatsvonden op de studiedag die op 17 mei jl. door het genoemde centrum was georganiseerd. Het recente themanummer 3: *Naar een modelklachtenprocedure voor de Nederlandse politie?*, bevat tenslotte veel stof tot nadenken over de manieren waarop het in eigen land de burgers (on)mogelijk wordt gemaakt om hun grieven t.a.v. politie-optreden bij bevoegde instanties kenbaar te maken.

Over de politie in Engeland is in de voor-

bije maanden opnieuw ontzaglijk veel gepubliceerd. Tot de krenten in de pap mogen evenwel meer bepaald de volgende publikaties worden gerekend. Ten eerst *Controlling the constable; police accountability in England and Wales* (Frederick Muller/The Cobden Trust, London) door T. JEFFERSON en R. GRIMSHAW, waarin uitgebreid de ontwikkeling en de tegenwoordige situatie van de zeggenschap over de politie worden behandeld. Ten tweede *Inside the british police; a force at work* (Basic Blackwell, Oxford), waarin S. HOLDAWAY nogal diep ingaat op de subcultuur van de Engelse politie. Ten derde *What is to be done about law and order* (Penguin, Harmondsworth) van de hand van J. LEA en J. YOUNG. Zoals de titel suggereert, schilderen de beide auteurs in dit boek oplossingen voor de talrijke problemen i.v.m. misdaad en misdaadbestrijding in Engeland. En tenslotte mag ook nog worden gewezen op wellicht de belangrijkste beleidsgerichte politie-studie die in de voorbije jaren in Engeland is verschenen, nl. D.J. SMITH, St. SMALL en J. GRAY, *Police and people in London* (Londen, Policy Studies Institute, 1983, 4 Dln.), waarin via allerhande methoden de organisatie en de werking van belangrijke executieve onderdelen van de 'Wet' is nagegaan.

Wat Duitsland betreft, kan tenslotte worden gewezen op de verschijning van deel 4/2 van de op verzoek van het Bondsministerie van Binnenlandse Zaken gemaakte *Analysen zum Terrorismus*, nl. F. SACK en H. STEINERT, *Protest und Reaktion* (Westdeutscher Verlag, Opladen). In het bijzonder de studie van de eerstgenoemde auteur over de rol van de politie in het ontstaan van het recente Duitse terrorisme is erg boeiend.

2. IN HET PARLEMENT

De belangrijkste gebeurtenis van de afgelopen maanden is ongetwijfeld de indiening van het lang-verwachte *Wetsontwerp op de gemeentepolitie* in de Kamer door de minister van binnenlandse zaken Ch. NOTHOMB op 16 oktober jl. (Kamer, Z. 1984-1985, 1009-nr. 1).

Het doel van dit wetsontwerp is volgens de *Memorie van Toelichting* 'het juridisch statuut van de gemeentepolitie nauwkeurig vast te stellen en het in overeenstemming te brengen met de huidige sociologische evolutie (...). Het laat zich (...) inspireren door de

fundamentele principes die de wetgever sinds nagenoeg twee eeuwen hebben geleid en die aan de behoeften van onze tijd zijn aangepast'.

Deze aanpassing komt volgens de toelichting neer op:

- het streven 'naar een harmonie (...) tussen enerzijds de eerbiediging van de gemeentelijke autonomie en anderzijds de noodwendigheden van een bepaalde eenvormigheid in de rechtstoestandregeling van de gemeentepolitie';
- wat de taken van de gemeentepolitie betreft: de realisering van 'een parallellisme (...) tussen sommige bepalingen betreffende de gemeentepolitie en de rijkswacht';
- de vaststelling van het beginsel 'dat elke gemeente moet beschikken over een politiekorps dat hetzij stadspolitie, hetzij veldpolitie zal zijn volgens het bevolkingscijfer en haar eigen aard'; de keuze van een van deze 2 soorten gemeentepolitie 'wordt overgelaten aan het oordeel van de gemeenteoverheid voor zover het ontwerp zulks mogelijk maakt, dit wil zeggen in de gemeenten die tussen 5.000 en 15.000 inwoners tellen';
- een betere omschrijving van de taken inzake organisatie en beheer van de gemeentepolitie, 'meer bepaald de rol van de korpschef, terwijl de burgemeester uiteraard aan het hoofd van de administratieve politie blijft';
- met betrekking tot de ordehandhaving en tot het gebruik van wapens: de overname van de desbetreffende artikelen uit de wet op de rijkswacht;
- en een zover mogelijke eenmaking van de bevoegdheden, de taken en de statuten van de veldpolitie en de stadspolitie.

Lezend in het ontwerp zelf wordt men inderdaad getroffen door de vertrouwde aanblik van enerzijds de artikelen die uit de gemeentewet en het veldwetboek stammen, en anderzijds van de artikelen die aan de wet op de rijkswacht zijn ontleend.

Maar afgezien van deze bizarre samenstelling van dit wetsontwerp springen bij nader toezien ook wel minder opmerkelijke punten in het oog, zoals:

- de afbakening van de taken van burgemeester en korpschef;
- de positie-omschrijving van de gemeenteraad;
- de overdracht van de benoeming van de adjunct-commissarissen aan de Koning;
- en de instelling van provinciale coördinatiecommissies.

Het is hier niet de plaats om dit wetsontwerp aan een kritisch onderzoek te onderwerpen. Wie dit elders wel wil doen, zal niet heenkunnen om het uitvoerige en belangrij-

ke advies van de Raad van State dat bij dit ontwerp is gevoegd. Dit advies is immers niet mals voor het werk dat door de minister van binnenlandse zaken is gewrocht. Het moet overigens worden gerekend tot de beste juridische teksten die sinds 1836 over de gemeentepolitie het daglicht hebben gezien.

Verder mag nog de aandacht worden gevestigd op de *bespreking van de begroting van het ministerie van justitie voor 1984* door de Senaat op 5 juni jl. (Senaat, 2. 1983-1984, Parl. Handl., blz. 2500 e.v.) Zij was inzake opsporing en politie in 't algemeen niet bepaald boeiend. Alleen de heer VAN IN zorgde voor enig rumoer door te stellen dat de zgn. operatie-Veiligheid waarvoor de regering in totaal één miljard frank heeft uitgetrokken, ook een reden zou moeten zijn om op en tussen alle niveau's in het politiestel meer samenwerking tot stand te brengen. Minister GOL reageerde hier nogal fel op: 'La situation, que je trouve tout à fait regrettable, est très ancienne; il n'existe aucune politique criminelle à l'échelle du pays parce qu'il n'y a aucun organisme central qui en est chargé. Les procureurs généraux sont responsables, chacun dans son ressort. Chacune des polices judiciaires dépend de chacun des procureurs du Roi. La gendarmerie est placée sous l'autorité de trois ministres. Les polices communales dépendent chacune des bourgmestres et il n'existe nulle part, à la différence de tous les pays voisins, un organe central qui pense une politique de la criminalité (...). si vous plaignez de cet état de choses, le reproche n'est pas à adresser à l'actuel ministre ou à l'actuel gouvernement. Vous décrivez un état de fait qui existe depuis la création de l'Etat mais qui se révèle difficile à supporter ou à défendre, peut-être plus particulièrement à un moment où l'on s'inquiète, très légitimement, pour la sécurité des citoyens.' (blz. 2508-2509) Opmerkelijk was bovendien wel nog de verdediging van de Veiligheid van de Staat door de heer WIJNINCKX: 'Er wordt soms ten onrechte kritiek uitgebracht op de diensten belast met het toezicht op (deze) extremistische en occulte activiteiten. Hun wordt soms partijdigheid en soms zelfs medeplichtigheid verweten. Dit is een al te gemakkelijke beschuldiging, die wij weigeren in aanmerking te nemen zolang zij niet formeel is bevestigd. In die zin werd door u enigerlei klaarheid geschapen rondom de rol van sommige agenten van de Staatsveiligheid in de *Westland New Post-affaire*. Wij twijfelen niet aan uw goede trouw, noch aan uw democratische geaardheid. Dit is de reden waarom wij u durven aan te sporen tot

zeer veel waakzaamheid en voortdurende waakzaamheid (blz. 2521).

Op het moment dat deze rubriek wordt geschreven valt er nog weinig te zeggen over de begrotingen van de diverse 'politie-ministeries' voor 1985, om de doodeenvoudige reden dat zij nog niet zijn ingediend. Alleen kan er wel reeds worden gewezen op een belangrijke passage in de *Algemene Toelichting* bij de *Begroting van Ontvangsten en Uitgaven* voor 1985 (Kamer, 2. 1984-1985, nr. 4 blz. 82), nl. dat 'de maatregel tot vermindering van de loonmassa in het Openbaar Ambt niet toepasselijk (is) op de Rijkswacht of op het Gerechtelijk Korps'.

Tenslotte mag nog de aandacht worden gevestigd op *de antwoorden op een aantal schriftelijke vragen* die in de voorbije maanden in *Kamer en Senaat* werden gesteld.

Op een vraag (Kamer, Nr. 33, blz. 1153-1154, vraag nr. 194 d.d. 18 mei 1984) van de heer MILTIS in verband met het *tekort bij het operationeel korps van de rijkswacht*, antwoordde de minister van landsverdediging op 19-6-84 onder meer dat ten opzichte van de totale organieke sterkte er momenteel een tekort van 2.495 personeelsleden is; een vermindering van de loonmassa van de rijkswacht met 3,5 % zou neerkomen op een toename van het tekort met 600 personeelsleden. Op de vraag (Kamer, Nr. 36, blz. 3462-3463, vraag nr. 193 bis d.d. 8 mei 1984) van de heer DIERICKX over de *infiltratie en provocatie van vredesbewegingen* door Amerikaanse veiligheidsdiensten, antwoordde de minister van justitie op 10 juli 1984 onder meer dat hij geen kennis draagt van het optreden van leden van de National Security Agency in België, dat samenwerking tussen agenten van buitenlandse inlichtingendiensten en agenten van de Veiligheid van de Staat niet is toegelaten, en dat de Veiligheid van de Staat geen opdracht heeft om te infiltreren in de Belgische vredesbewegingen. De minister van binnenlandse zaken antwoordde op 'n vraag van de heer GABRIELS (Kamer, Nr. 36, blz. 3469-3470, vraag nr. 183, d.d. 18 mei 1984) over het feit dat *journalisten steeds vaker worden lastig gevallen* omdat men ervan uitgaat dat het hier gaat om leden van de B.O.B. of de politie, dat deze politiemensen geen perskaart gebruiken als een middel om zich in de kern van een grote samenscholing te kunnen bewegen, en dat zijn departement aan erkende beroepsjournalisten een identificatieteken verschafft om hen 'de grootst mogelijke vrijheid van handelen te laten ten einde hun taak te vergemakkelijken in de mate verenigbaar met de eisen van openbare orde'.

Een interessante vraag in de *Senaat* werd gesteld door mevrouw VAN PUYMBROECK (Senaat, Nr. 28, blz. 1098-1099, vraag nr. 44 d.d. 9 maart 1984). Deze vraag kwam neer op een verzoek om inlichtingen over *de functie en de werkwijze van de Militaire Veiligheidsdienst*, en over haar banden met andere inlichtingendiensten en met politiediensten. In zijn antwoord van 17 april 1984 stelde de minister van landsverdediging dat de betrokken dienst deel uitmaakt van de generale staf van de krijgsmacht en onder andere is belast met militaire veiligheid. En in dit kader voert 'deze dienst informatie-opdrachten uit met betrekking tot gebeurtenissen, groeperingen en personen, zowel burgers als militairen, die een effectieve of potentiële bedreiging vormen voor de veiligheid van militaire installaties, eenheden of personen (...). Dergelijke informatie-opdrachten worden uitgevoerd volgens welbepaalde procedures, maar het is duidelijk dat daarbij in geen geval de goede naam van personen in het gedrang mag worden gebracht of dat zulks mag leiden tot verdachtmakingen (...). De uitwisseling van informatie tussen de Militaire Veiligheidsdienst enerzijds, rijkswacht en politie anderzijds, slaat uitsluitend op gebeurtenissen en activiteiten van groeperingen en personen die een bedreiging kunnen inhouden voor de militaire veiligheid'. Op een vraag (Senaat, nr. 46, blz. 1781, vraag nr. 164 d.d. 25 juli 1984) van de heer VANDENABEELE over *de administratieve taken en opdrachten van de gemeentepolitie* gaf de minister van binnenlandse zaken op 21 augustus 1984 onder meer ten antwoord dat de burgemeester, als hoofd van de gemeentepolitie, in functie van de lokale noodwendigheden beslist welke administratieve taken, andere dan diegene waartoe de politie wettelijk gehouden is, hij door zijn personeel zal laten uitvoeren. En hij voegde hier aan toe: 'Ik acht het niet opportuun bij wijze van algemene richtlijnen de zuiver materiële organisatie van de gemeentelijke diensten te regelen'. Tenslotte is er nog de vraag van de heer VANDENABEELE (Senaat, Nr. 51, blz. 1904, vraag nr. 175 d.d. 31 augustus 1984) aan de minister van binnenlandse zaken aangaande de toegezegde *studie van de persoonlijke veiligheid van het politiepersoneel*. De minister antwoordde op 25 september jl. hierop 'dat, met het oog op een betere bescherming van het politie- en rijkswachtpersoneel, interdepartementale studiegroepen werden opgericht, waarin de departementen van Justitie van Landsverdediging en van Binnenlandse Zaken zijn vertegenwoordigd. De werkzaamheden van deze studiegroepen zijn evenwel nog niet

beëindigd, zodat terzake nog geen conclusies werden geformuleerd inzake de te nemen maatregelen'.

3. WETGEVING

In de sfeer van de wetgeving zijn er geen schokkende dingen gebeurd in de afgelopen maanden. Er is alleen sprake van (in *De Morgen* d.d. 9-10-'84) dat Minister GOL begin oktober zou hebben beslist om het BKI te integreren in de Onderafdeling Strafrecht van het Bestuur Wetgeving van zijn departement. Het K.B., waarvan in dit artikel melding wordt gemaakt, is evenwel (nog?) niet gepubliceerd in het Staatsblad.

C.F.